Влада – Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 41 (541) ◆ Четвер, 4 березня 1993 року ◆ Ціна 8 крб.

В економічній війні переможців не буде,

заявив в інтерв'ю журналістам Прем'єр-міністр України

Леонід Кучма підкреслив, що, як свідчить статистика, у січні падіння виробництва скоротилось. І я впевнений: вдасться нам досягти розуміння з Росією щодо цін на енергоносії — попереду добра перспектива.

Хоча з початку року намітилась тенденція до стабілізації, я прекрасно розумію: на тимчасовій національній валюті жити не можна.

Коли ми її запровадимо? Уряд має намір зробити це в нинішньому році. Щоб не бути авантюристами, грунтовно розглядаємо це питання.

— Уряд України,— продовжив Прем'єр-міністр,— проти обвальної приватизації — до добра вона не приведе. Вважаємо, що цей процес повинен проходити під жорстким державним контролем. Це ж підтверджує світовий досвід. Головне завдання — вести прискореними темпами малу приватизацію, яка охоплює насамперед торгівлю, сферу обслуговування. І сьогодні це вже не тільки плани.

Щодо великої приватизації, то найближчим часом ми оголосимо чималу кількість підприємств-банкрутів: уряд не збирається субсидувати збиткові виробництва, за винятком, звичайно, «життєво важливих». І жорсткі заходи щодо цього вже запроваджено. У той же час урядом прийнятий декрет «Про корпоратизацію державних підприємств (об'єднань)», визначено його строки.

Торкнувшись проблем у відносинах між Україною і Росією, Леонід Кучма сказав, що вони повинні бути як у нормальних добрих сусідів. Якщо ж будемо вести одне з одним економічну війну — переможців у ній не буде.

ПОСОЛ України в країнах Північної Європи Костянтин Масик вручив 2 березня вірчі грамоти королю Норвегії Харальду V.

ВІДБУЛАСЬ офіційна церемонія вступу на посаду Президента Словацької Республіки Міхала Ковача. У зв'язку з цією подією Президент України Леонід Кравчук тепло поздоровив Президента нової держави і передав сердечні вітання від дружнього народу України.

Відбувся також обмін думками щодо подальшого розвитку добросусідських партнерських відносин між Україною та Словаччиною.

Л. Кравчук побажав М. Ковачу плідної діяльності на благо братнього словацького народу, благополуччя та процвітання кожній словацькій сім'ї і запросив Президента Словацької Республіки відвідати Україну у зручний для нього час.

ДАМОКЛІВ МЕЧ ПРОТИСТОЯННЯ

Вечірнє засідання 2 березня

Після ранкового вибуху емоцій, пр̣і довкола обрання Конституційного суду (КС) мало хто сподівався, що сесія зможе приступити до розгляду хоч якихось конкретних питань.

Денне засідання не відбулося. Час було витрачено на новий раунд консультацій керівництва Верховної Ради з різноманітними депутатськими групами і фракціями, аби нарешті знайти прийнятний для всіх варіант складу майбутнього Конституційного суду. Тепер вже стало очевидним, що парламентська криза, спричинена протистоянням більшості і меншості навколо питання про персоналії в КС, потребує негайного вирішення. В противному разі Верховна Рада приречена на роботу з майже нульовим коефіцієнтом корисної дії, а в майбутньому, якщо кризу не здолати, тоненька нитка, що утримує нині дамоклів меч протистояння, не витримає, й парламент накаже довго жити.

На вечірньому засіданні, вгамувавшись, депутати таки приступили до розгляду порядку денного. Проект закону про правову охорону сортів рослин представив сесії президент Української академії аграрних наук О. Созінов. Він наголосив, що практика аграрно розвинутих країн світу свідчить: 40—80 відсотків приросту врожайності дає впровадження нових сортів і гібридів. Існуюче ж в Україні монопольне право держави на створення сортів рослин гальмує подальший розвиток насінництва, бо фактично творці нових сортів не одержують заохочень. Не відпрацьовано також систему патентно-правового захисту нових сортів. Як наслідок: мільйони гектарів землі в Росії та Казахстані засіваються українськими сортами злакових, а Україна за це не має жодних дивіден

(Закінчення на 2-й стор.)

Не вважайте це за передсвятковий комплімент, але якщо й можна ще на когось сподіватися нині в умовах економічного розвалу, то тільки на жінок. Таких, зокрема, як трудівниці київської швейної фабрики «Каштан», котрі, незважаючи на нестачу сировини, необов'язковість партнерів, продовжують забезпечувати гарними сорочками чоловіків.

Що ж, останнім залишається лише дякувати та втішатися тим, що в численному жіночому колективі працює і їхній представник — майстер Федір Піддубний, який до багатирського прізвища має ще й золоті руки...

На фото: Федір Піддубний.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПОВЕРНЕННЯ СВЯТИНІ

Церква Різдва Христового на Поштовій площі. Сюди 7 травня 1861 року домовину з прахом Т. Шевченка перевезли студенти Київського університету. Власті боялися навіть мертвого Кобзаря, тому зумисне вибрали саме цей храм, віддалений від центру. Тут востаннє правилась панахида. Біля домовини стояли брати, сестра Ярина, племінники поета, друзі. Тут невідома жінка під темною вуаллю поклала на його чоло терновий вінок... На святому місці зараз камінь з пам'ятним написом. А церкви немає. Зруйнували. В числі поруйнованих святинь ця, либонь, найгіркіша.

— Ми відбудуємо церкву Різдва Христового,— заявив голова правління Перкомбанку, учасник благодійного Президентського прийому Віктор Білий. — Ми виконаємо свій синівський обов'язок перед своїм Поетом. Наш банк береться профінансувати всі роботи по проектуванню і відбудові цієї святині. Звісно, справа ця непроста і недешева, але вкрай потрібна «і мертвим, і живим, і ненародженим» землякам Кобзаря.

Заява Президії Верховної Ради України

25 грудня 1992 року Тимчасовою робочою комісією по статусу міста Севастополя, утвореною Верховною Радою Російської Федерації на доручення VII з'їзду народних депутатів Російської Федерації, серед народних депутатів Республіки Крим розповсюджено опитувальний лист з провокаційними запитаннями, який ставить під сумнів існуючий статус Республіки Крим та м. Севастополя.

Постановка вищими законодавчими органами Російської Федерації питань про підтримку розгляду Верховною Радою Російської Федерації питання статусу м. Севастополя, про створення конфедеративних відносин між Росією, Україною і Республікою Крим, про необхідність скасування мораторію, накладеного на проведення референдуму про державну самостійність Республіки Крим, не можуть розглядатись інакше, як відкрите втручання у внутрішні справи України, зазіхання на територіальну цілісність суверенної держави — члена ООН, учасниці Наради з безпеки і співробітництва в Європі, визнаної світовим співтовариством.

Спроба Верховної Ради Російської Федерації вирішувати проблеми, що належать до

(Закінчення на 2-й стор.).

Парламентська хроніка

ДАМОКЛІВ МЕЧ ПРОТИСТОЯННЯ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

дів. Отож, віднині запропоновано основним охоронним документом на наші сорти рослин зробити патент. Депутати після обговорення схвалили в першому читанні проект закону і запропонували, доопрацювавши його, підготувати до розгляду Верховною Радою в другому читанні.

Далі на порядку денному сесії були дебати навколо змін і доповнень до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону про приватизацію державного житлового фонду. Депутати, як і більшість населення України, не розуміють поки що, як оподатковуватиметься нерухоме майно громадян, що належить їм за правом приватної власності. Чи однаково, наприклад, платитимуть податок ті, хто приватизує житло, ті, хто його ще раніше викупив у держави, та ті, хто побоюючись, що після приватизації доведеться платити за помешкання в десять разів більше, воліють й надалі проживати в державних квартирах? Є й інші запитання... Як оподатковуватиметься сільське населення, «чорнобильці», що таке екологічний податок? Повну й остаточну ясність внесе, мабуть, незабаром відповідний декрет уряду, тому прийняття відповідної постанови про зміни та доповнення до Закону про приватизацію державного житлового фонду депутати відклали на потім.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

НАТРАПИЛИ НА «РИФ»

Верховна Рада, спіткнувшись першого дня роботи цього тижня на питанні Конституційного суду, обійшла бар'єр і продовжила свій хід. Однак від вирішення цієї проблеми нам нікуди не дітися, а значить, ми не застраховані від нового конфлікту. Як подолати цей «підводний риф»? Думками з цього приводу діляться народні депутати України.

Іван ЗАЄЦЬ:

— Я чекав від цього тижня плідної роботи, розраховуючи, що буде виконано рішення Президії Верховної Ради: не виносити на цей тиждень питання Конституційного суду. Але Голова Верховної Ради розпочав засідання саме з цього питання, якого, до речі, немає у порядку денному. Хоча перед нами стоять інші важливі питання, зокрема, доповідь Президента України. І я не розумію, кому вигідне таке нагнітання ситуації.

З іншого боку, якщо проаналізувати підготовлене секретаріатом доповнення до регламенту, то, як на мене, зроблена спроба наблизити законодавство, яке регулює діяльність Верховної Ради, до ситуації, що склалася. Цебто виправдати відсутність депутатів на пленарних засіданнях, голосування чужими картками і таке інше. Отже підводиться законодавча база під перетворення Верховної Ради з її певними нормами роботи у якийсь любительський клуб, через який можна «протягти» будь-яке рішення.

Олександр ТАРАСЕНКО:

— З позиції логіки, як на мене, варто було спочатку налагодити роботу, а вже тоді виносити і якось розв'язувати складне питання Конституційного суду.

І не поетапно, як це запропоновано, а винести всі кандидатури на розгляд Верховної Ради. І не було б нічого страшного, якби когось не обрали. Дообирали б потім. Бо запропоновані окремі кандидатури, на мою думку, справді не мають жодних підстав бути у складі Конституційного суду України.

Безвихідної ситуації не буває, але треба мати розум. Вважаю, що врешті-решт працювати будемо, бо порядок денний надзвичайно складний і питання дуже серйозні. У тому числі — те, чого всі давно чекали,— виступ Президента України...

А ось думка Богдана **ГАВРИЛИШИНА**, голови постійної дорадчої ради Президії Верховної Ради України:

— Звичайно, прикро дивитися на те, що робиться в залі, але це ще не найгірше. В інших парламентах світу доводилося спостерігати, як ідуть у хід кулаки. Тож простір для «роботи» у Верховної Ради ще не вичерпаний.

А якщо серйозно, то дуже шкода, що це сталося під час виборів Конституційного суду. Все-таки негаразд, що в майбутньому можуть виникнути сумніви щодо законності його обрання. Тому, важливо, краще було б дійти згоди шляхом переговорів між різними політичними силами. А взагалі я за те, щоб, обираючи людей до Конституційного суду, парламент керувався передусім оцінкою професійності та моральності майбутніх суддів, як це робиться у багатьох країнах світу.

ЗЛІСНІ СИЛИ ВІДСТУПИЛИ

Після ранкового засідання 2 березня всі чекали продовження суперечок. Та вечірнє почалося напрочуд спокійно, втім, як і закінчилось. Чому ж після такого бурхливого ранку — такий спокійний вечір? — з таким запитанням звернулася до народних депутатів України.

Валентин ЛЕМІШ, голова постійної Комісії Верховної Ради України з питань оборони і безпеки держави:

— Просто певні амбіції депутатів призводять до порушення елементарної дисципліни. А почати конструктивну роботу вдалося тому, очевидно, що зняли питання про Конституційний суд. Я вважаю, що працювати треба отак, як зараз.

Степан ХМАРА: Я вважаю, що є сили, які хотіли б зірвати нормальну роботу Верховної Ради. Це сили, за якими стоїть та мафія, яка хотіла б, щоб Верховна Рада, ну, хоча б та частина людей із здоровим глуздом, не заважали б їм провести блискуче пограбування національних багатств. Вважаю за необхідне відпрацювати зараз чіткий правовий механізм приватизації плюс обов'язково ввести пункт про декларування доходів.

Володимир БАДОВ:

— Дуже хочеться сподіватись, що якась частина депутатів прийшла до тями, інша частина залишила свої справи — я себе відношу до цієї — і прийшла на засідання. Але якщо це просто тимчасове рішення для перегрупування сил, то це тричі безглуздо.

Інтерв'ю вела Катерина ВОРОНЕНКО.

КОЛИ ВТРАЧАЮТЬ ГОЛОВУ, ЗА ЧУБОМ НЕ ПЛАЧУТЬ

Ранкове та денне засідання 3 березня

На дві черги у нас могло б стати менше, завдячуючи, насамперед, Генеральній прокуратурі.

У першій такій черзі стоять, переважно слідчі МВС, прокуратури та й СБУ, щоб отримати санкцію прокурора на арешт чи інші слідчі дії. Прокурори ж, як відомо, перш ніж позбавити людину волі і відправити її до слідчого ізолятора, мають вивчити справу, а це через перевантаженість не завжди вдається. Ото й виходить, що одні, запідозрені у скоєнні злочину, потрапляють за грати безпідставно, а інші, які мають за ними сидіти, ходять на волі. Генеральний прокурор В. Шишкін запропонував надати право давати такі санкції і заступникам прокурорів, які є приблизно в двостах прокуратурах (у густонаселених районах, містах). Подібну пропозицію, якщо мені не зраджує пам'ять, внесено на розгляд Верховної Ради вдруге, і вже з цього можна зробити висновок, що таки правоохоронців ця проблема дошкуляє. Але прийняти відповідні доповнення і поправки до Закону України «Про прокуратуру» та Кримінально-процесуального кодексу, причому, в компромісному варіанті, не вдалося. Під виглядом можливих порушень прав і свобод людини. Одні депутати вважають, що у прокурора не може бути важливіших справ, аніж надання таких санкцій — нехай справляються. Інші натякали на можливість повторення трагедії тридцять сьомого року, мовляв, невже у нас має так зрости кількість злочинів, арештів і т. п. Хоча той, хто реально дивиться на речі сьогоднішні, добре усвідомлює, що таки справді кількість злочинів зростає.

Втім, як кажуть, пусте жалкувати за чубом, коли відсікають голову. Бо яка користь з того, що заступники прокурорів отримають можливість давати санкції, а слідчі, відповідно, швидше завершуватимуть справи, коли у судах їх розглядати ніколи. Свого часу в комісіях Верховної Ради дебатували з питання про можливість одноособового розгляду суддями всіх (за деяким винятком) цивільних справ. А насправді ж вийшло так, що суді змушені багато таких справ розглядати колегіально і цим самим відкладати кримінальні.

Виправити становище можна, внісши відповідні поправки і доповнення до Цивільного та Кримінального процесуальних кодексів. Та їх сьогодні вдалося прийняти лише у першому читанні.

Як не парадоксально, але під час розгляду цього надзвичайно важливого питання у сесійному залі не виявилося керівників... власне Верховного Суду України, що дало підстави деяким народним депутатам зайвий раз нагадати про його «пенсіонерський» склад.

Потім депутати прийняли постанови Верховної Ради про вилучення і надання земельних ділянок для несільськогосподарських потреб та попереднє погодження місць розташування об'єктів, а також про відкриття наших дипломатичних і консульських представництв за кордоном.

Анатолій БЕНЬ.

ЗАЯВА
ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

виключної компетенції вищих органів державної влади України, є грубим порушенням ст. ст. 1 і 6 Договору між УРСР і РРФСР від 19 листопада 1990 року, а також ст. 5 Угоди про створення Співдружності Незалежних Держав, в яких містяться зобов'язання поважати територіальну цілісність одна одної і недоторканність існуючих державних кордонів, утримуватись від дій, що можуть завдати шкоди державному суверенітету однієї із сторін.

Акція Комісії, породжена рішенням Верховної Ради Російської Федерації щодо міста Севастополя, суперечить загальновизнаним принципам і нормам міжнародного права, Статуту ООН, а також принципам, проголошеним в Заключному акті НБСЄ 1975 року, зокрема принципам суверенної рівності, поважання прав, притаманних суверенітету, поваги територіальної цілісності держав, невтручання у внутрішні справи, сумлінного виконання зобов'язань по міжнародному праву.

Враховуючи викладене, Президія Верховної Ради України розцінює вищезазначену акцію Комісії Верховної Ради Російської Федерації як недружній по відношенню до України крок.

Сьогодні, в час надзвичайно складних соціально-економічних і політичних процесів, які відбуваються в Україні і Російській Федерації, вкрай потрібне сумлінне додержання загальновизнаних норм міждержавних відносин. Зважаючи на це, Україна послідовно докладає всіх зусиль, щоб і надалі забезпечувати дружні відносини з усіма державами, в т. ч. Російською Федерацією, які б базувались на рівноправності, поважанні суверенітету і територіальної цілісності один одного. Ми наполягаємо на тому, щоб і Російська Федерація будувала свою політику щодо України на таких же засадах, утримувалась від дій, що можуть завдати шкоди корінним національним інтересам обох країн, інтересам миру і безпеки в Європі.

Схвалено на засіданні Президії Верховної Ради України 1 березня 1993 року.

Трудовим колективам:
«Донецьквугілля»
«Красноармійськвугілля»

Президенту України
панові Кравчуку Л. М.
Голові ВР України
панові Плющу І. С.
Прем'єр-міністру
панові Кучмі Л. Д.
Голові профспілок України
панові Стояну О. М.

ЗВЕРНЕННЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАУКОВО-ВИРОБНИЧОГО ОБ'ЄДНАННЯ «ВАТРА» ДО ШАХТАРІВ ДОНБАСУ І КОЛЕКТИВІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Колектив Тернопільського науково-виробничого об'єднання «Ватра» знає і належно оцінює вашу роль в ліквідації тоталітарного режиму, у проголошенні суверенної соборної України, створенні умов побудови народом України вільного демократичного суспільства.

У цій справі ми були завжди поруч з вами, підтримували усі ваші акції політичними страйками, мітингами, пікетами, посильною матеріальною допомогою.

Сьогодні Україна — вільна незалежна демократична держава. Президент та Уряд вживають заходів на ліквідацію, шляхом реформ, наслідків імперського господарювання, але ми повинні знати, що для поліпшення життя потрібні тривалі цілеспрямовані зусилля робітництва, спеціалістів, керівників підприємств, усього народу України. Адже для добробуту населення потрібна не все більша кількість папірців званих грішми, а все більша кількість товарів, продукції промислових та інших підприємств. А для цього треба обновити допотопні основні фонди, замінити застарілі технології новими, навчитися продуктивно працювати. Так хто ж, як не ми самі, повинен це зробити? І хто зможе все це зробити за місяць чи рік?

Колектив «Ватри» співпрацює з вами не один рік, забезпечуючи вибухобезпечними світильниками і знає ряд ваших проблем. Тому ми не можемо зрозуміти логіки ваших страйків з безконечними вимогами підвищення заробітної плати. Бо ж усім нам відомо, що страйки призводять тільки до зменшення суми матеріальних благ, а підвищення вам заробітної плати здійснюється за рахунок перерозподілу, тобто зменшення реальної зарплати працівників інших галузей, підприємств.

Таким чином, користуючись перевагами монополістів, ви, відносно високооплачувані категорії працівників, добиваєтеся додаткового підвищення собі заробітної плати за рахунок низькооплачуваних категорій трудівників, зайнятих в інших галузях. У першій половині минулого року, коли середньомісячна зарплата в нашому об'єднанні складала 2,2 — 3,2 тисячі карбованців, шахтарі Донбасу мали середню зарплату близько 20 тисяч карбованців в місяць. При цьому декілька шахт пробували страйкувати, висуваючи вимогу підвищення платні у 5 разів. Аналогічна ситуація і сьогодні, коли у нас, та і в більшості підприємств нашого регіону, середня зарплата складає 13 тисяч карбованців в місяць.

В такій ситуації Уряд вимушений випускати все нові суми грошей без забезпечення їх товаро-матеріальними цінностями, що призводить до нових витків інфляції і дезорганізації економіки, та збідніння народу.

Шановні друзі і колеги!

Нам немає на кого надіятися, крім себе, своїх рук і розуму, мудрості народу України, що, незважаючи на об'єктивні труднощі, власними силами будує суверенну демократичну заможну Україну.

Закликаємо вас негайно припинити страйки, взяти під контроль заходи з виживання в умовах кризи ваших підприємств та колективів, збереження робочих місць, створення умов для росту обсягів продукції, передусім товарів народного споживання, забезпечити конкурентоспроможність продукції ваших підприємств на внутрішніх і зовнішніх ринках.

Переживемо тимчасові, хоч і тривалі, труднощі!

Підтримаймо державотворчу діяльність Президента та Уряду!

Прийнято на зборах колективів науково-виробничого об'єднання «Ватра».

Генеральний директор ЯРЕМЧУК Р. Ю.
Голова профкому ЛУЦИШИН Б. Я.
Голова страйкому ФІАЛКА В. М.

З НАЙВИЩОГО РІВНЯ — НА РЕГІОНАЛЬНИЙ

У вівторок Президент України Леонід Кравчук зробив крок, на який сподівалися з боку уряду: він зустрівся віч-на-віч зі своїми представниками, народними депутатами, керівниками підприємств та об'єднань Придніпровсько-Донбаського регіону. Цим самим він «вбив одразу двох зайців» — виконав свою обіцянку, яку дав під час поїздки у Донецьку область, повернутися до наболілих проблем шахтарів та металургів, і запропонував створити комплексну регіональну програму соціально-економічного розвитку Дніпропетровської, Донецької і Луганської областей. Єдину програму, бо через історично існуючий розподіл праці, спільність інтересів та одноманітність проблем, які стоять сьогодні перед цими територіями, зі слів Президента, треба б повернутися до досвіду старих добрих часів (кінець 50-х — початок 60-х), до регіонального управління економікою. Ця пропозиція знайшла підтримку, проте емоції не дозволили надати їй форму відповідного розпорядження Президента.

Промайнула навіть крамольна думка, що «старі добрі часи», може, й не минали зовсім? Ось виходять на трибуну представники Президента Юрій Смирнов (Донецька область), Павло Лазаренко (Дніпропетровська область), Е. Хананов (Луганська область) і, як прийнято, скаржаться-жаліються «самому» на упередженість Мінфіну, який зверстав бюджетне послання на користь інших областей України, обкарнавши видаткову частину їхніх бюджетів. А вони, мовляв, усі зав'язані на СНД. Мають таку ж кризу неплатежів. І просто за горло тримають декрети стосовно квотування і ліцензування. При цьому ніхто й слова не мовив, про те, що можна зробити для скорочення багатомільярдних дефіцитів бюджетів цих областей. Не сприймати ж серйозно вимогу до Президента (який, до речі, не має на це права) своїм розпорядженням запровадити в Україні двомовність!

Ніде правди діти, усім — непереливки! А з бюджетом та кредитно-фінансовою системою — і поготів! І хочеться вірити, що Донецька область одержить-таки свої 85 мільярдів дотацій, а у Дніпропетровській рушать з місця заправлені «Бєлази» і візьмуться до роботи гірничо-збагачувальні комбінати, а на Луганщині знову будуватимуть вагони і ремонтуватимуть тепловози. І насамперед цього хочеться Президентові — не дарма ж одразу розпорядився надати повну інформацію про структуру бюджету, який найближчим часом має намір розглянути і Верховна Рада.

Але чимало людей в об'єктивних труднощах зростання воліють бачити чиїсь підступи, у побутових чварах — народне хвилювання, у склянці води — бурю. Тому і рояль був у кущах. Народний депутат Л. Табурянський, як завжди, на передовій: «Ви посіяли вітер,— сказав він Президенту, маючи на увазі те, до чого Л. Кравчук не має ніякого відношення, бо не був ініціатором розриву економічних зв'язків з Росією.— Ви пожнете бурю».

Одразу ж директор якогось металургійного підприємства парирував: «Там, де звичайний протяг, вам завжди ввижається буря»...

Протяги Україну не лякають. Напевно, і того директора.

Сергій ВЛАД.

ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДЕЙ

На виконання постанови Верховної Ради «Про введення в дію Основ законодавства України про охорону здоров'я» Кабінет Міністрів зобов'язав міністерства і відомства розробити проекти законодавчих та інших нормативних актів з реалізації цих Основ.

Серед розроблюваних документів — проекти законів, зокрема, про шлюб і сім'ю, медико-санітарну допомогу, трансплантацію органів і тканин, медичне страхування здоров'я, боротьбу з інфекційними захворюваннями тощо. Було підготовлено і прийнято також ряд нормативних актів Кабінету Міністрів.

Екологія

Реформи не роблять поодинці,

коли в країні криза. Та ще й не одна

Сьогодні, практично вся територія України перебуває в стані глибокої екологічної кризи. Втрата сприятливого для людини природного середовища разом з економічною руїною призвела до трагічних наслідків. У 1991 році приріст населення України був менший, ніж природне скорочення. Почалося вимирання українського етносу.

Проте, ані наявне становище, ані глобальна Чорнобильська трагедія не змусили нас по-новому поставитися до проблем охорони довкілля. Між тим від екологічних чинників залежить успіх економічних реформ, започаткованих в Україні. Розрахунки показують: якщо й надалі під час реформ ігноруватимуть екологічні чинники, це призведе до такого стану довкілля, що витрати на забезпечення придатних для проживання людей умов зведуть нанівець здобутки навіть успішно діючої ринкової економіки.

НИНІ екологічні проблеми тісно переплелися з економічними, політичними та правовими. Тож розглядати, і тим більше намагатися розв'язувати їх окремо — просто безглуздо.

Аналіз свідчить, що причини глибокої екологічної кризи — здебільшого в довготривалому напівколоніальному статусі української держави, у породженій тоталітаризмом «витратній» економічній системі господарювання, що задовольняє в основному потреби не суспільства, а самого виробництва. За умов стрімкого збільшення техногенного впливу на навколишнє середовище відбулося дуже швидке й катастрофічне виснаження природних ресурсів України, в першу чергу джерел енергопостачання (до сімдесятих років Україна експортувала енергоносії). В деяких містах України сьогодні шкода від хімічного затруєння середовища дорівнює дії радіоактивного опромінення з дозою 180 бер за 30 років. Це перевищує навіть норми опромінення професіоналів-атомників.

Правове регулювання в питаннях охорони довкілля, яке протягом десятиліть пристосовували до адміністративно-командної системи, також не сприяло створенню потрібного механізму захисту природи. Декларативність більшості союзних законодавчих актів, відсутність механізму їх реалізації фактично призвели до того, що розвиток суспільства обернувся на руйнацію природи...

Здобуття незалежності, започатковані політичні реформи й демократизація суспільства, перехід до ринкових відносин створюють сприятливі умови для розв'язання екологічних проблем. Однак сьогодні глибоку еколого-економічну кризу вже не можна подолати традиційними методами управління та використанням звичайних адміністративно-правових важелів. Вихід з ситуації, що склалася, можливий лише тоді, коли поряд з економічною здійснюватимуть і екологічну реформу, коли захист природи сприйматимуть не як перешкоду, а як можливість подальшого нарощування економічної могутності держави, коли за допомогою навіть непопулярних заходів у всі ланки економічної реформи впроваджуватимуться екологічні вимоги.

Аж ніяк не йдеться лише про ті чи інші методи боротьби з забрудненням. Екологізацію економіки слід розглядати як розробку та здійснення державної політики використання природних ресурсів. Корисні копалини, вода, грунти, повітря, різноманіття видів тварин тощо треба розглядати як національні економічні ресурси, що їх використовують у виробництві. І вони мають відповідну вартість, яку необхідно компенсувати. Такий підхід дає змогу здійснювати державі збалансовану політику як використання, так і відтворення природних ресурсів, дає можливість уникнути неухильного зростання екологічних витрат на частки виробничих. Результатом буде баланс між матеріальними потребами суспільства і якісним станом навколишнього природного середовища. Виходячи з цього, потрібно створити механізми визначення вартості природних ресурсів і плати за їх використання, впровадити пільгове оподаткування ресурсозберігаючих і екологічно чистих технологій, ввести економічні санкції за понаднормативне використання й забруднення природних ресурсів. Усі ці заходи, які мають стати головними напрямами нової державної політики України в галузі використання національних ресурсів, кінець кінцем призведуть до того, що підприємству стане невигідним забруднювати довкілля й надмірно споживати ресурси.

Разом з формуванням економічного механізму природокористування треба забезпечувати державну підтримку екологічному бізнесу, формувати ринок екологічних послуг, встановити порядок екологічної сертифікації та ліцензування. Потрібно також розробити й запровадити механізм компенсації екологічних втрат України внаслідок транскордонного переносу забруднень: через дію магістральних нафто- і газопроводів, ліній електропередачі, транспортування вантажів автомобільним, залізничним та водним транспортом.

Впровадження економічного механізму природокористування в усі ланки нової системи господарювання повинно поєднуватися з поступовим збільшенням державного фінансування природоохоронних програм. Сьогодні цьому заважає глибока економічна криза. Тому треба змінити принципи формування й використання державних асигнувань. Для фінансування і кредитування екологічних інвестицій та державних заходів, спрямованих на охорону й відтворення природного середовища, необхідно створити національний екологічний фонд та екологічний банк. Їхня діяльність має користуватися державною підтримкою. В структурі державного бюджету вже з цього року слід виділити окремий розділ: «Охорона навколишнього природного середовища». Мінприроди має стати державним замовником і розпорядником цих коштів, використовуючи їх у цей важкий час виключно для розв'язання найпріоритетніших екологічних проблем.

КРИЗОВА ситуація гостро ставить і питання істотного підвищення ефективності державного управління природоохоронною діяльністю. Через відсутність у колишньому СРСР єдиної системи управління в галузі охорони природи і екологічної безпеки ціла низка міністерств і відомств самостійно контролювали свою виробничу діяльність, а деякі з них проводили і власну, галузеву політику в багатьох важливих напрямах природокористування й охорони природи, поглиблюючи тим самим екологічну катастрофу. Природоохоронні ж органи Союзу здебільшого лише констатували погіршення якості довкілля. Саме їхня безправність багато в чому обумовила трагедії Аралу і Семипалатинського ядерного полігону, ядерну аварію в Киштимі й вибух чорнобильського реактора. На жаль, система природоохоронної діяльності в Україні поки що має багато тих самих недоліків, які були в союзних органів. Мінприроди України позбавлене належних правових, економічних, фінансових та інших важелів, потрібних для виконання функцій, що їх на нього поклав Закон «Про охорону навколишнього природного середовища».

Чекати змін на краще можна за умови, що міністерство як державний орган матиме статус і функції, які дадуть йому змогу провадити комплексну державну екологічну політику, яка гарантуватиме екологічну безпеку нинішніх і майбутніх поколінь, дадуть змогу регулювати еколого-економічну діяльність у промисловості, сільському господарстві, на транспорті, в розвитку міст і регіонів, військових справах, міждержавних відносинах та багатьох інших сферах. Для цього природоохоронним органам необхідно надати надзвичайно широкі правові, адміністративні й економічні повноваження, інші важелі управління, які уможливлять здійснення ефективного захисту природи та забезпечення екологічних прав громадян України.

Враховуючи всі ці заходи, потрібно внести зміни до чинного законодавства та розробити нові законодавчі акти, які регламентують діяльність державних, комерційних та приватних структур. Фактично потрібно створити нову юридичну гілку — екологічне право, на основі якого можна буде здійснювати екологічну реформу. Проте якими б досконалими не були законодавчі акти, вони будуть «мертвими» без ефективно діючої судової системи. Але й тут є свої проблеми. Через юридичну невизначеність поняття «екологічний злочин» неможливо повною мірою використовувати механізм судової відповідальності за екологічні порушення. Внесення доповнень та змін до Адміністративного та Кримінального кодексів, запровадження відчутних штрафних санкцій і створення спеціального органу державного екологічного контролю — свого роду «екологічної міліції», вже в найближчий час можуть змінити ситуацію на краще.

ПІД ЧАС проведення екологічної реформи істотно зростає роль громадських організацій. За останні десятиліття роль «зелених рухів» у справі охорони природи чи не визначальна. Саме масові виступи громадськості після Чорнобильської катастрофи призвели до перегляду урядом Німеччини багатьох позицій його ядерної політики і зумовили передачу функцій і повноважень щодо безпеки атомних електростанцій Міністерству навколишнього середовища, забезпечивши тим самим можливість проведення єдиної природоохоронної політики в усіх сферах виробництва. І таких прикладів можна наводити безліч.

Екологічна катастрофа в Україні вимагає нового рівня громадської діяльності. Потрібна свого роду конструктивна опозиція діям уряду в природоохоронній галузі. Передусім це стосується альтернативних пропозицій щодо стратегії фундаментальних екологічних досліджень, екологічної експертизи, розробки природоохоронних програм та інших. Водночас потрібна підтримка та допомога державним органам. В першу чергу в широкій освітянській роботі, екологізації свідомості людей. В перспективі громадські органи мають стати головною об'єднувальною ланкою всієї системи природоохоронних органів і допомагати їм.

Запропоновані вище заходи дадуть змогу зрештою перейти до нового фундаментального принципу економічної діяльності нашої держави — принципу сталого розвитку. Суть цього принципу полягає у проведенні такої еколого-економічної політики, яка забезпечує задоволення розумних матеріальних потреб суспільства (з неминучим, строго нормованим забрудненням навколишнього середовища і розумною експлуатацією природних ресурсів) і водночас не ставить під загрозу право майбутніх поколінь жити в здоровому середовищі й задовольняти свої потреби в природних ресурсах. Лише за таких умов Україна зможе подолати екологічну кризу й увійти до складу економічно розвинутих і процвітаючих країн Європи.

Юрій КОСТЕНКО, міністр охорони навколишнього природного середовища України.

АСОЦІАЦІЯ ТЮРКОМОВНИХ НАРОДІВ

На установчій конференції створено Асоціацію київських національно-культурних товариств тюркомовних народів України. Реорганізована з колишнього Республіканського культурного центру тюркомовних народів, вона об'єднала діючі в столиці товариства татарської, азербайджанської і узбецької культур.

У планах асоціації — продовження роботи по культурному відродженню національних меншин, зміцненню зв'язків з історичною батьківщиною, з громадськими організаціями України. Найближчим часом намічено відкрити недільну татарську школу, курси по вивченню турецької і арабської мов. Планується проведення фестивалів народного мистецтва, видання газети. Зараз ведеться підготовка до науково-практичної культурологічної конференції «Культурна спадщина стародавніх булгар та історичні факти їх проживання в Україні», до проведення дня пам'яті народного татарського поета Габдулли Тукая і татарського національного свята «Сабантуй».

ВІЗИ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ

Кабінет Міністрів прийняв постанову про тимчасовий порядок оформлення іноземним громадянам віз для перебування в Україні.

Установлено, що з 1 квітня 1993 р. візи для тимчасового перебування іноземних громадян та осіб без громадянства (надалі — іноземні громадяни) в Україні, а також візи для транзитного проїзду іноземних громадян через територію України оформлюються дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном, консульськими пунктами, посадовими особами Прикордонних військ у пунктах пропуску через державний кордон України, органами внутрішніх справ.

Перелік документів, які подаються разом із заявою або клопотанням про оформлення візи, терміни їх подання на розгляд, опис і форма віз, порядок їх оформлення, а також термін дії візи визначаються Міністерством закордонних справ за погодженням з Міністерством внутрішніх справ, Держкомкордоном України та Службою безпеки.

Оформлення віз іноземним громадянам, які мають намір займатися в Україні трудовою діяльністю, можливе лише за наявності дозволу на працевлаштування, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Тарифи на послуги, пов'язані з оформленням віз (як за кордоном, так і в Україні), встановлюються Міністерством закордонних справ за погодженням з Міністерством внутрішніх справ, Державним комітетом у справах охорони державного кордону України і Міністерством фінансів. На території України, за винятком пунктів пропуску через державний кордон, збори, пов'язані з оформленням віз, можуть сплачуватися також і в національній валюті України.

Міністерству закордонних справ, Міністерству внутрішніх справ і Держкомкордону з участю Служби безпеки доручено, виходячи із світового досвіду і загальноприйнятих вимог, у тримісячний термін подати на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо створення єдиної міжвідомчої автоматизованої системи оформлення віз іноземним громадянам для перебування в Україні та паспортного контролю у пунктах пропуску через державний кордон України. Міністерство праці у двомісячний термін визначить умови і порядок оформлення іноземним громадянам дозволів на працевлаштування в Україні.

Міністерство закордонних справ проінформує відповідні органи зарубіжних держав про запровадження зазначеного порядку оформлення іноземним громадянам віз для перебування в Україні.

Анонс

СМІХ ЩОВЕЧОРА — ЯК ЛІКИ

Колись Михайло Жванецький сказав: «Або наше життя зміниться на краще, або мої твори залишаться безсмертними». Оскільки автор і досі користується популярністю, то можна зробити висновок і про наше життя. На жаль, воно, як похмілля, щодня дарує нам нові симптоми і дивує новими викрутасами, тому й не дивно, що найкраще осмислюють і узагальнюють процеси наші сатирики. За відомим принципом: сміх не розв'язує жодної проблеми, а всі проблеми краще розв'язувати, сміючись.

Своє світобачення запропонує киянам 7—8 березня цього року в Палаці «Україна» знову ж таки Михайло Жванецький, а ми з вами зможемо переконатися, якою мірою він мав і має рацію. Його авторські вечори — з низки заходів благодійної акції у фонд Андріївського узвозу, тобто є можливість успішно поєднати приємне з корисним. У всякому разі, в цьому переконані організатор вечорів Жванецького театр «Академія», та спонсори. Початок концертів 7 березня о 18, а 8 березня — о 17 і 20 годині.

Володимир СКАЧКО.

Наші мандрівки

МІЛІЦІЯ ВІДПОЧИВАЄ НА ПОЛЮСІ

Так-так, саме туди, де немає злочинців, вирушають 15 березня наступного року справжні чоловіки, члени туристичного товариства «Беринг» з Дніпропетровська. Троє — працівники МВС України: Гордієнко Сергій (керівник), Титов Олег (менеджер), Куделя Володимир. З ними йдуть Кнорозов Володимир (фізик-ядерщик, найстарший у групі), Попроцький Костянтин (штурман, капітан-лейтенант ВМФ України), Станін Дмитро (лікар, старший, науковий співробітник, який займається вивченням поведінки організму в екстремальних умовах), Городівський Борис (курсант КВІРТУ), Сороветник Юрій (радист, штурман групи). Буде ще троє, їх наберуть за конкурсом.

Але спочатку буде трьохетапний підготовчий похід, за зростаючою складністю умов. Уже 8 березня цього року мандрівники вирушають на Біле море для випробування нових зразків техніки і теплого одягу (об'єднання «Дніпрянка», «Мрія», Кіспо, «Логос»). За спецзамовленням для групи виготовили лижі на Мукачівському об'єднанні спортивного інвентаря, деякі речі — на Південному машинобудівному заводі. Другий етап підготовки пройде на Чукотці у квітні. Третій — з липня по вересень: Норильськ, озеро Пясіна, Таймир.

Нарешті, у березні наступного року група вирушить у тисячокілометровий лижний перехід з острова Шмідта до Північного полюса. Престиж перебування на Північному полюсі видобули представники семи країн, але лише росіяни (група Д. Шпаро) та канадці (спільна російсько-канадська експедиція) дійшли туди пішки, не використовуючи ніяких технічних засобів. Українська експедиція буде третьою. Мабуть тому величезну допомогу у підготовці походу надають групі представники різних фірм. Генеральний спонсор — НВО «Механіка» (гендиректор — Голуб Валентин). Допомагають також українські козаки. Що ж, побажаємо мандрівникам успіху. А «Голос України» має намір розповісти про цей похід.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Контакти

ДНІ ФЛАНДРІЇ У ХЕРСОНІ

У Херсоні відкрилася виставка споживчих товарів з бельгійської провінції Фландрії. Представники двадцяти фірм знайомлять відвідувачів зі своєю продукцією. Серед них (фірм) — «Жаккара», яка шукає партнерів на Херсонщині, уже встановила ділове співробітництво з Херсонським суднобудівним виробничим об'єднанням.

Як повідомив президент «Жаккара» Люк Піссон, бельгійці мають намір забезпечити херсонців високоякісними товарами, створити підприємства для переробки сільськогосподарської продукції.

Відкрив виставку торгово-економічний аташе посольства Бельгії в Україні Мішель Петерманс. Вона працюватиме чотири дні.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Коротко

ПІД ХРЕЩАТИКОМ — МОРЕ

Підземне море екологічно чистої, відфільтрованої товстим шаром ґрунтів води відкрито черкаськими геологами на глибині 50 метрів під придніпровським селом Хрещатик. Запасів вологи при споживанні 200 тисяч кубометрів на добу черкащанам вистачить до середини наступного століття.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

ВІНЕЦЬ ФЕСТИВАЛЮ

У Чернівцях завершилося Всеукраїнське свято фольклору національних меншин «Всі ми діти твої, Україно», організоване Міністерством освіти України, Національним центром естетичного виховання, Всеукраїнською музичною спілкою. У ньому взяли участь кращі дитячі колективи з України, Словаччини, Румунії. Високу оцінку їхньому мистецтву дало журі під керівництвом народного артиста України, академіка Анатолія Авдієвського. Свято увінчалося великим заключним концертом.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Фотоетюд Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Зверніть увагу

АЕС: хроніка лютневих подій

У лютому на атомних електростанціях України зареєстровано 17 порушень, з яких 8 — на Південно-Українській, 6 — на Запорізькій, 2 — на Чорнобильській і 1 — на Хмельницькій АЕС.

Переважну більшість подій (16) згідно з шкалою МАГАТЕ віднесено до нульового рівня, оскільки вони не призвели до порушення обмежень і умов безпечної експлуатації.

Інцидент незначної тяжкості стався на другому енергоблоці Південно-Української АЕС, де внаслідок зниження рівней у трьох парогенераторах зупинилися три головні циркуляційні насоси з чотирьох. Спрацював аварійний захист реактора. У перехідних режимах було порушено обмеження безпечної експлуатації по рівню у парогенераторі № 4. За міжнародною шкалою ця подія належить до першого рівня.

Служба громадських зв'язків Держатомнагляду України.

Кримінальна хроніка

ПОЛЮВАННЯ НА ЧУЖИХ

Перехожі були здивовані, коли побачили пікет африканських студентів біля Кіровоградської міськради. Як виявилося згодом, це був протест проти вбивства їхнього товариша з Судану.

А сталося це так. 28 січня група з чотирьох дівчат і чотирьох хлопців прийшла повеселитися на дискотеку в інститут сільськогосподарського машинобудування. Там вони випили. І доручили одній з дівчат познайомитися з іноземцем і вивести його у двір. Вийшов не той. П'яна компанія почала бити двох студентів з Судану. Один втік, іншого «дістали» ножем. Зрозумівши помилку, не отямилися. Знайшли того, з ким познайомилася подруга — студента з Індії. Побивши і його, зняли куртку і кинулися тікати. Двох з них затримали. Прокуратурі відома і решта.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Курйози

УРОЧИСТИЙ СКАНДАЛ

З нагоди першої річниці утворення Демократичної спілки багатодітних сімей Чернігівщини в обласному театрі відбувся урочистий скандал. Політико-економічні пристрасті розкололи батьків-матерів на «своїх» і «чужих», «гекачепістів» і «демократів». Як з'ясувалося, Спілка не змогла справедливо розподілити пожертви і гуманітарну допомогу. Коли на сцені з'явилося одночасно 25—30 промовців і мало не дійшло до бійки, адміністрація театру попросила всіх звільнити зал.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Спорт

ДЕРЖАВНЕ ЗАВДАННЯ «СОКОЛА»

ХОКЕЙ. ЧЕМПІОНАТ МХЛ. СЕРІЯ «ПЛЕЙ-ОФ». ПЕРШІ МАТЧІ. «Торпедо» Н-Н — «Динамо» М — 1:2, «Торпедо» Я — «Салават Юлаєв» — 4:2, «Металург» Мг — «Спартак» — 7:4. «Автомобіліст» Є — «Крила Рад» — 3:2, «Пардаугава» — «Авангард» — 2:5, «Торпедо» У-К — СКА — 5:3, «Хімік» — «Лада» — 0:1.

«СОКІЛ-ЕСКУЛАП» (КИЇВ) — «ТРАКТОР» (ЧЕЛЯБІНСЬК). 2:1 (0:1, 0:0, 2:0). Київ. Палац спорту. 5000 глядачів. Суддя М. Галиновський (Санкт-Петербург). Шайби закинули: Кулабухов (33), Підгурський (34) — у переможців; Мальцев (20) — у переможених.

На київському льоду зустрілися базові команди національних збірних України і Росії. Тим приємніша пермога господарів, які 12 березня в столиці Словенії Любляні стартують у чемпіонаті світу по групі С. Отож, до Челябінська на другий і, за необхідності, третій матчі 1/8 фіналу розиграшу Кубка МХЛ, які плануються на 5 і 6 березня, вирушить інший київський клуб — ШВСМ — «Сокіл-2».

Українські хокеїсти провели чудову репетицію, змагаючись із сильними уральцями. А найприємніше те, що кияни мали протягом матчу відчутну ігрову перевагу. І лише упевнена гра воротаря збірної Росії Андрія Зуєва врятувала «Трактор», який, до речі, фінішував другий після першого етапу в конференції «Схід», од відчутнішої поразки.

Цього разу за «Сокіл-Ескулап» грали легіонери, — гравці нашої національної команди Сергій Лубнін і Костянтин Буценко. До збірної України в Любляні приєднається ще група хокеїстів, які виступають у зарубіжних клубах: Геннадій Кожокін (ЦСКА, Москва), Євген Шастін («Авангард», Омськ), Олександр Менченков («Металург», Череповець), зі Швейцарії приїдуть Раміль Юлдашев і Анатолій Степанищев. Хокеїсти «Сокола-Ескулапа» сумлінно готуються виконати серйозне й відповідальне державне завдання. Але от державні структури, зокрема Міністерство у справах молоді і спорту, увагою цей колектив не балують. Прикро.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ФУТБОЛ. КУБОК КУБКІВ. 1/4 ФІНАЛУ. «Фейєноорд» (Роттердам, Нідерланди) — «Спартак» (Москва, Росія) — 0:1 (0:1). Гол: П'ятницький.

ВОЛЕЙБОЛ. МАТЧ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ТУРНІРУ ЧЕМПІОНАТУ ЄВРОПИ-93. ЧОЛОВІКИ. Україна — Ізраїль — 3:0.

«ЛЮДЕЙ ЗАКОПУВАЛИ ЖИВЦЕМ»

Стверджує голова Комітету національної безпеки Республіки Таджикистан полковник Саідамир ЗУХУРОВ

— Тим, хто сьогодні звинувачує нове таджицьке керівництво в порушеннях прав людини, я хотів би поставити зустрічне запитання: де ви були, коли ісламські демократи — прибічники попереднього керівництва, оголошували заложниками російськомовне населення або закопували живцем, зв'язавши дротом руки, студентів із Кулябської області?! Чому ніхто не обурився, коли бойовики проісламських сил заламували руки навіть депутатам таджицького парламенту, а законно обраного президента змусили під дулами автоматів зректися влади?! Хто й коли розповів громадськості про камеру тортур у радгоспі «Туркменистан», де ті ж самі «прибічники демократії» віддавали людей на жахливі катування! Показово, що перша кров у таджицькому конфлікті — кров кулябців — пролилася не з нашої вини: вони були розстріляні, коли вже поверталися додому.

— Мовчали про це не тільки журналісти, а й співробітники місцевих правоохоронних органів, у тому числі КНБ. Вам особисто це важко закинути, бо за кермо комітету ви стали недавно (до цього С. Зухуров працював в управлінні КНБ по Кулябській області, що не скорилась демоісламістам. — Ю. К.), і все ж...

— Ще до того, як у травні минулого року до влади в Таджикистані прийшли неконституційним шляхом ісламські демократи, на співробітників КНБ сильно тиснули. Особливо на центральний апарат. Багато чекістів змушені були подати рапорти на звільнення і навіть залишити межі республіки.

Оголосивши про нейтралітет, попереднє керівництво комітету фактично пішло на повідку в ісламських демократів, котрі давно мріяли «обеззброїти», вивести з гри правоохоронні органи. Право голосу отримали ті з чекістів, хто був членом Демпартії або Ісламської партії відродження. Нині йде процес очищення наших лав.

— Доводиться чути немало докорів на адресу нових властей, що вони, мовляв, розправляються з невгодними.

— З політичних мотивів не переслідували і не переслідують нікого. Багато хто спокійнісінько живе в Москві чи навіть у країнах далекого зарубіжжя. Наприклад, Тахир Абдужаббор, який очолював рух «Гастохез» (входив поряд з Демпартією та Ісламською партією відродження в «єдиний блок»), перебуває у своєму рідному Аштському районі на півночі Таджикистану. За бажання нам зовсім неважко було б його заарештувати, але ж ми не робимо цього. Колишній спікер парламенту Акбаршо Іскандаров виконує нині обов'язки голови обласної Ради народних депутатів Горно-Бадахшанської автономної області. А одного з провідних діячів Демпартії — Аслідина Сохібназарова можна зустріти на вулицях Душанбе.

Інша справа — карні злочини. Звинувачення в підготовці і здійсненні державного перевороту висунуті проти казія, глави мусульман Таджикистану, Акбара Тураджонзода, голови Демпартії Шодмона Юсуфа, лідерів Ісламської партії — Мухаммадшарифа Хімматзода і Давлата Усмона. Вони мають постати перед судом.

Я наведу лише один документ із числа багатьох, які послужили підставою для порушення кримінальної справи — циркуляр Шодмона Юсуфа. «Оголосити Душанбе зоною лиха, — вказує він своїм прибічникам. — Використовувати будь-які засоби, включаючи терористичні акти. Оголосити російськомовне населення та вихідців із Кулябської області заложниками». Демократично, чи не так?

— Чи є у вас факти свавільних розправ над гармцями й памірцями з боку прихильників нової влади?

— Якщо це й мало місце, то тільки на емоційному грунті з почуття помсти. Установок з цього приводу ніхто не давав. Щодо ряду осіб, які скоїли самочинні розправи, вже порушено карні справи. Ми виходимо з того, що всі таджики — одна сім'я, незалежно від того, з якого хто регіону.

— Про попередній уряд говорили, що він «зелений», про теперішній — що «червоний». А як вважаєте ви?

— Ні комуністичний режим, ні теократичний ісламізм Таджикистанові не підходять. Ми за світську, правову, демократичну державу.

— Чи є дані про участь третіх країн у таджицькому конфлікті?

— Офіційне керівництво Ірану, Афганістану та інших суміжних держав у наші внутрішні справи не втручаються. Може йтися про окремі партії або угруповання в цих країнах, на зразок хекматіарівської в Афганістані. За «путівкою» останньої в Таджикистан проникло кілька сотень озброєних моджахедів. Десь із 70 з них ще й сьогодні беруть участь у боях в Ромітській ущелині за 50 кілометрів від Душанбе. Близько двохсот залишились у Гармському та прилеглих до нього районах, які поки що перебувають поза контролем таджицького уряду. Активну участь беруть угруповання Хекматіара і в підготовці таджицьких бойовиків у спеціальних таборах, створених на афганській території.

— Останнім часом часто можна почути про підготовку нібито весняного контрнаступу ісламістів. Що це — нагнітання чуток чи реальний прогноз?

— З розповідей біженців які повернулися з Афганістану нам відомо, що така підготовка справді йде. Відзначено активність бойовиків і в нас у гармській групі районів. Там іде насильницька мобілізація молоді — кожна сім'я мусить поставити рекрута або зробити великий грошовий внесок. За нашими даними, разом на території республіки нині є 700—800 бойовиків, не рахуючи тих, хто осів на Памірі або пішов до Афганістану.

Та мушу сказати, що ми теж готуємося покласти край усіляким провокаціям. І, на мій погляд, перевага урядових сил така значна, що в наших противників мало шансів на успіх.

— Спасибі за інтерв'ю.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Із «гарячих» точок

На знімку: навіть під час продажу хліба в Душанбе не обходиться без зброї.

Фото А. Юлдашева.

Вісті скори повідомляють

Ташкент

РЕЗУЛЬТАТ — НАЯВНИЙ

В Уртачирчикському районі Ташкентської області урочисто відкрилося нове спільне узбецько-турецьке підприємство — швейна фабрика «Тойтепа», заснована турецькою фірмою «Бурсел» та місцевими майстрами пошиття одягу.

Під час минулорічного візиту Президента Узбекистану до Туреччини між двома країнами було закладено фундамент успішного розвитку економічних і культурних зв'язків, і тепер досягнуті домовленості втілюються в життя. Хокім Ташкентської області С. Сальдаліев і президент фірми «Бурсел» К. Олтаїлі повідомили, що створення уртачирчикського підприємства — тільки перший крок до налагодження великомасштабного співробітництва. Незабаром такі ж фірми з'являться в Ташкенті й Бухарі. 70 процентів продукції «Тойтепи» продаватиметься в Узбекистані, а решта — в Туреччині.

Зульфія РАСУЛІ.

Статистика

НАРОД ЧЕКАЄ, А КАНДИДАТИ НЕ ПОСПІШАЮТЬ

Лише шість відсотків людей, опитаних соціологами, вважають, що депутати майбутнього сейму Латвії, котрих оберуть на початку червня, виявляться компетентнішими від нинішнього складу парламенту. Майже половина — точніше 47 відсотків — мають протилежну точку зору. Такі дані Балтійського дослідного центру.

Хоча, передвиборна кампанія вже розпочалася, багато хто з популярних державних діячів поки що не сказав, за списком якої громадської чи політичної організації вони збираються балотуватися. Насамперед це стосується глави парламенту Анатолія Горбунова та посла Латвії в Росії Яніса Петерса. Їхні імена найчастіше називають виборці серед бажаних кандидатів.

Актуально

НА ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ХВИЛІ

Україну запросили взяти участь у роботі комісій Ради Європи — впливового міжнародного органу. Про це заявив заступник міністра закордонних справ України Б. Тарасюк, виступаючи на черговому брифінгу в прес-центрі МЗС.

Він повідомив, що перебуваючи з візитом в Страсбурзі, мав численні контакти з представниками РЄ, в тому числі з генеральним секретарем цієї організації К. Лялюм'єр. Під час цих зустрічей сторони обговорювали питання входження України до РЄ. Досягнуто домовленості про розширення співробітництва Української держави з Радою Європи, результатом чого і стало згадане запрошення.

Далі Б. Тарасюк на прохання журналістів прокоментував заяву МЗС України з приводу висловлювання Б. Єльцина щодо необхідності надання Росії міжнародними організаціями особливих повноважень як гаранту миру і стабільності на території колишнього СРСР («Голос України» опублікував її вчора). Заступник міністра закордонних справ сказав, що Україна поділяє стурбованість Росії з приводу численних конфліктів на території колишнього Союзу. Але ми не можемо визнати особливу відповідальність однієї держави» за врегулювання цих конфліктів. За словами Б. Тарасюка, пропозиція Б. Єльцина лягає в русло оголошеної нещодавно доктрини, згідно з якою колишні радянські республіки, а також країни колишнього Варшавського Договору є територіями, на які поширюються виключні інтереси Росії. Якби не конкретні приклади реалізації цієї доктрини, то можна було б залишити її поза увагою. Але ж то — якби...

На брифінгу також виступив начальник відділу міжнародних організацій МЗС Б. Гудима. Він заявив, що Україна продовжує вживати заходів щодо дотримання економічного ембарго проти Союзної Республіки Югославії. Б. Гудима повідомив, що Україна через свого представника висловила югославському урядові занепокоєння у зв'язку з тим, що сербські та чорногорські баржі заблокували румунський шлюз на Дунаї. Через такі дії припинилося пересування вантажних суден по річці, в тому числі — українських.

Олексій ЄВСІКОВ.

Експрес-інформація

ЗА СПРАВУ БЕРЕТЬСЯ Й ООН

Об'єднані Нації розпочали збір 20 мільйонів доларів для подання надзвичайної гуманітарної допомоги Грузії, повідомив офіційний представник генерального секретаря ООН Сіллс. Він відзначив, що грузинський уряд запевнив Об'єднані Нації у тому, що вони матимуть необмежений доступ до районів, охоплених конфліктом, і їм буде гарантовано безпечне провезення гуманітарних вантажів.

Тим часом в МЗС Росії відбулися російсько-грузинські консультації з урегулювання конфлікту в Абхазії. Щонайперше конфліктуючі сторони мають забезпечити припинення вогню в районі річки Гумісти на строк, необхідний для евакуації устаткування сейсмічної станції в Ешерах і виведення звідти російських військових.

ЗАЛИШИЛИСЯ ПРИ СВОЇХ

Безрезультатно завершився в Ісламабаді перший день переговорів між Президентом Афганістану Б. Раббані і лідером «Ісламської партії Афганістану» Г. Хекматіаром. Як заявив представник пакистанського МЗС, сторони розійшлися з чотирьох головних пунктів. А саме: відмова опозиції визнати законним обрання Б. Раббані Президентом країни, строки і порядок проведення виборів в Афганістані, розподіл портфелів в уряді і повноваження прем'єр-міністра.

ОФІЦІЙНИХ ПІДТВЕРДЖЕНЬ НЕМАЄ

Уся інформація, яку мають Сполучені Штати вказує на те, що російський уряд суворо дотримується ембарго на постачання зброї та інших санкцій ООН щодо колишньої Югославії. Про це заявив офіційний представник держдепартаменту США Р. Баучер, зазначивши, що американська адміністрація не має даних, які підтверджували б повідомлення преси стосовно секретних угод між Росією і Югославією про постачання зброї.

ЯК ПРИЇДУТЬ, ТАК І ПОЇДУТЬ

У зв'язку із зростанням чисельності осіб, бажаючих одержати притулок у Німеччині, міністр внутрішніх справ ФРН Р. Зайтерс знову поставив вимогу прискорити розгляд нових положень про право на притулок. Згідно з цими положеннями, будуть відправляти з ФРН назад тих біженців, які прибувають до Німеччини через Польщу й Чехію.

Як відомо, у лютому майже 38 тисяч осіб подали прохання надати їм притулок у ФРН. Це на п'ять відсотків більше, ніж у грудні минулого року і на 22 відсотки, ніж у лютому 1992 року.

НАДЗВИЧАЙНИЙ СТАН НА ОДИН МІСЯЦЬ

запроваджено указом Президента Азербайджану в трьох районах республіки — Кубатлінському, Зангеланському і Джебраїльському. Цей крок, вказано в документі, зроблено з урахуванням «реальної загрози для життя громадян, яка виникла в результаті масових безладь, що супроводжувалися насиллям, та дій незаконних збройних формувань».

НОВИЙ «ГАРАНТ»!

Договір про дружбу і співробітництво підписали Президент Франції Ф. Міттеран і Голова Верховної Ради Латвії А. Горбунов. Під час перебування в Парижі глава латвійського парламенту зокрема виступив із заявою, де висловив занепокоєність повідомленнями про звернення Президента РФ Б. Єльцина надати Росії статус гаранта стабільності миру на території колишнього СРСР. Латвія вважає, підкреслив Горбунов, що йдеться про нову спробу узаконити присутність російських збройних сил і їх можливі дії на території інших суверенних держав, а це може спричинити непередбачені наслідки. Французький президент у цьому зв'язку вказав, що «такі заяви глави російської держави не буде підтримано».

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

СТВОРЕНА ПАРЛАМЕНТСЬКА АСАМБЛЕЯ ПРИЧОРНОМОРСЬКИХ КРАЇН

Представники Албанії, Азербайджану, Вірменії, Грузії, Молдови, Румунії, Росії, Туреччини та України взяли участь у засіданні керівників і делегацій парламентів країн Чорноморського басейну, яке 25—26 лютого проходило у Стамбулі, підписали декларацію про створення парламентської асамблеї країн — учасниць Чорноморського економічного співробітництва. В цьому документі підкреслюється відданість країн регіону принципам демократії вільної економіки і соціальної справедливості.

Учасники засідання розробили також Регламент Парламентської Асамблеї. Його передбачається прийняти на першому її засіданні, яке має відбутися у другій половині червня також у Стамбулі. Іван Плющ відзначив, що багато для успіху роботи зробили Президент, парламент та уряд Туреччини.

ДЕКЛАРАЦИЯ

О СОЗДАНИИ ПАРЛАМЕНТСКОЙ АССАМБЛЕИ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Председатели парламентов Албании, Азербайджана, Армении, Грузии, Молдовы, Румынии, Российской Федерации, Турции и Украины, собравшись в Стамбуле 25—26 февраля 1993 года,

Принимая во внимание глубокие и стремительные перемены, происходящие в регионе ЧЭС и в Европе в целом, свободные от бремени прошлого;

Признавая, что настало время осуществления надежд и чаяний наших народов, к которым они стремились десятилетиями, а также решительную приверженность плюралистической демократии, базирующейся на основных правах и свободах человека, процветании посредством свободной экономики и социальной справедливости;

Подтверждая свою решимость использовать любые возможности расширения и развития сотрудничества между их странами в различных областях и на разных уровнях;

В целях:

— Создания правовой основы для осуществления целей и принципов уважения прав человека, верховенства права и демократических ценностей, содержащихся в Декларации, подписанной 25 июня 1992 года главами государств и правительств стран Черноморского Экономического Сотрудничества, а также в Босфорском Заявлении, опубликованном тогда же,

— Оказания содействия и внесения вклада в осуществление этих принципов и целей,

— Обеспечения доведения через парламенты до народов стран-участниц принципов и целей ЧЭС, а также демократического одобрения народами и их поддержки этих принципов и целей, принимая во внимание важную роль, которую парламенты и парламентарии будут играть в процессе ЧЭС,

— Развития дружественных отношений и сотрудничества между парламентами и парламентариями стран ЧЭС и обеспечения таким образом дальнейшего укрепления атмосферы доверия и добрососедства между их народами,

— Способствования взаимодействию стран ЧЭС в других международных организациях, членами которых они являются,

Согласились о создании Парламентской Ассамблеи, состоящей из парламентариев стран ЧЭС, которая именуется «Парламентской Ассамблеей Черноморского Экономического Сотрудничества» (ПАЧЭС).

Председатели парламентов вышеупомянутых стран ЧЭС приняли проект Регламента ПАЧЭС, а также сочли возможным представить его на утверждение первой сессии ПАЧЭС.

Решено провести первую сессию ПАЧЭС во второй половине июня 1993 года в Стамбуле.

Стамбул, 26 февраля 1993 года

БЛАГОДІЙНИЙ ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ ПРИЙОМ

Справа ця нова і незвична для нас. 5 березня, напередодні Шевченківських свят, Президент України Леонід Кравчук у Маріїнському палаці влаштовує Президентський прийом на честь Шевченківських свят. На прийом запрошено найкращих бізнесменів України та інших держав, кожен з яких внесе на спеціальний рахунок по 500 тисяч карбованців. Зібрані таким чином кошти будуть використані на проведення шевченківських свят, видання «Кобзаря», заснування шевченківських стипендій, премій для молодих митців, видання шевченківських листівок, календарів, на відбудову хати Т. Шевченка, проведення дитячо-юнацького фестивалю «Малий Кобзар» тощо.

Коментує віце-прем'єр-міністр України Микола Жулинський:

— Ви знаєте, що в нас кожного року проводиться традиційне Шевченківське свято. Цього разу основні офіційні урочистості будуть проходити на Сумщині. Окрім цього заплановано чимало заходів в рамках свята по всій Україні. Їх проведення потребує чимало коштів, а у держави їх зараз обмаль. Бізнесмени України, а в їх числі найкрупніші банки, фірми, промислові об'єднання з розумінням поставились до цієї проблеми і вже зараз можна з певністю сказати, що практично усі, до кого звертались організатори Президентського прийому відгукнулись на запрошення. Справа ця благородна і надзвичайно потрібна, адже загальновідомо, що відродження нашої економіки, підвищення добробуту неможливе без відродження духовності, тому вклади нашого українського бізнесу в культуру обов'язково окупляться сторицею, звісно не так скоро, як би хотілося, але все ж досить відчутно для всіх.

Ініціатором благодійного Президентського прийому виступила Спілка письменників України. Саме звідси розходяться факси, ведуться переговори, розсилаються запрошення. Юрій Мушкетик — голова Спілки уточнює культурну програму прийому.

— Отже, Юрію Михайловичу, що чекає на гостей прийому?

— Прийом розраховано на 2—3 години. Бізнесмени зможуть поспілкуватися з Президентом, будуть короткі виступи представників уряду, діячів культури, невеликий концерт, в якому візьмуть участь Ніна Матвієнко, Анатолій Паламаренко, інші наші відомі і улюблені артисти. На прийомі будуть представники всіх посольств, які діють на Україні, відомі дипломати, члени уряду, народні депутати.

Така вже сила генія Шевченка, що він збирає всіх нас. І важко вказати, коли він був нам більше потрібен, чи коли ми були в ярмі національному, кріпацькому, чи тепер, коли розбудовуємо власну незалежну державу. Він речник нашої свободи, наш найбільший патріот. І закономірно, що перший благодійний Президентський прийом освітлений іменем Кобзаря.

Ми добре усвідомлюємо, що для збереження і розвитку української культури сьогодні важливий не тільки моральний аспект, але і матеріальний. Творять культуру митці, а поширюють культуру усі, і справа це держава. У справі поширення і пропаганди наших духовних надбань немалу роль можуть відіграти представники нового класу нашої держави — банкіри, бізнесмени, комерсанти.

У програмі Президентського прийому передбачено малий фуршет. В числі тих, хто підніме келих шампанського за процвітання незалежної України, її культури, представники АТ Український іноваційний банк. Всього кілька днів тому Укрінбанк виділив значну суму на премії письменникам, які видали десять кращих книг року. Підтримує банк і Український симфонічний оркестр. Слово виконуючому обов'язки голови правління Віктору Кравцю:

— Ми працюємо для нашої держави і, звичайно, будемо все робити для її слави, для її розбудови. Роль і значення таких заходів, як перший благодійний Президентський прийом важко переоцінити. Ми зможем зустрітися із представниками уряду, народними депутатами та і взаємне спілкування між собою має для нас неабияке значення. Саме на таких заходах можна обговорити і запланувати великі культурні акції, які потребують об'єднання зусиль і коштів.

Наталя ДЗЮБЕНКО.

«Земля, яку сходив Тарас»

І бачиться — в селі убогім
(Мені так бачиться) нічого
Не виросло і не згнило,
Таке собі, як і було
І яр і поле, і тополі,
І над криницею верба
Нагнулася, як та журба,
Далеко в самотній неволі
Ставок, гребелька і вітряк
З-за гаю крилами махає,
І дуб зелений, мов козак,
Із гаю вийшов та й гуляє
Попід горою; по горі
Садочок темний, а в садочку
Лежать собі у холодочку,
Мов у раю, мої старі...

Так писав Кобзар, повертаючись споминами у свої дитячі роки, линучи думкою на рідну Звенигородщину, де жили його рідні і близькі. Ці фотодокументи нам люб'язно представила для публікації відомий етнограф Лідія Орел.

На знімках: родичі Тараса Шевченка у селі Шевченкове. Фото датоване початком XX століття. Пам'ятник Т. Шевченку роботи К. Терещенка. Він простояв до 50 років нашого століття. Хата праправнука Т. Шевченка, перевезена із його рідного села і встановлена у Музеї народної архітектури та побуту України. У цих світлинах — наша історія, наша душа. З далекого минулого дивляться на нас люди шевченкового краю. На їх долю випало чимало лихоліть: війни, голодомори, репресії. Вони несли в собі дух Великого Кобзаря, його мрію про незалежну, щасливу Україну.

ТОЛЬКО ДЛЯ УКРАИНЫ

КОМПЬЮТЕРЫ NTT 386sx–16 и NTT 386sx–25

ПО ЦЕНАМ АТ 286–16 и АТ 286–20

NTT 386sx–16	NTT 386sx – 25
ПАМЯТЬ 1М	ПАМЯТЬ 1М
ВИНЧЕСТЕР 40М	ВИНЧЕСТЕР 40М
ДИСКОВОД 1.2М	ДИСКОВОД 1.2М
МОНИТОР SVGA 0.39	МОНИТОР SVGA 0.39
КОРПУС mini TOWER	КОРПУС mini TOWER
цена : 695$ – 760$	цена : 710$ – 775$

наши цены декабря 1992 г. – января 1993 г.

NTT 286–16	NTT 286–20
цена : 695$ – 760$	цена : 710$ – 775$

ПОДУМАЙТЕ О БУДУЩЕМ

НЕ ОТСТАНЬТЕ ОТ ЕВРОПЫ

ВМЕСТЕ С НАМИ В ЗАВТРАШНИЙ ДЕНЬ

252060, КИЕВ,
ул. Вавиловых, 15
(конечная остановка троллейбусов № 16,22)

440–65–04 – служба информации
440–31–77 – отдел сбыта
440–46–66 – сервисный центр

СБ "Газетная реклама" (044) 221–52–54

ПРЕДПРИЯТИЕ ПРИНИМАЕТ ЗАКАЗЫ НА ИЗГОТОВЛЕНИЕ ШИН ТИПА "СУПЕРЭЛАСТИК" ДЛЯ АВТО- И ЭЛЕКТРОПОГРУЗЧИКОВ

ГРУЗОПОДЪЕМНОСТЬЮ 1.5 - 2.0 тн : 4.00-8, 5.00-8, 18x7x8 и 6.50-10

ИЗГОТОВЛЕНИЕ В ТЕЧЕНИЕ 15-30 ДНЕЙ ПОСЛЕ ПРЕДОПЛАТЫ

ОТГРУЗКА : САМОВЫВОЗОМ

КОНТАКТНЫЙ ТЕЛЕФОН В ДНЕПРОПЕТРОВСКЕ :

(0562) 98-39-36

ТПЦ «Олеся» реалізує автомобілі: ВАЗ, «Москвич», «ЛуАЗ», меблі (за бартером на будматеріали).

Довідки за телефонами: 24-56-80, 37-23-51.

ВПЕРЕД

ОБЪЕДИНЕНИЕ СТРАХОВЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

АССОЦИАЦИЯ

«УКРАИНА»

ЗАВЕРШАЕМ ОТКРЫТУЮ ПОДПИСКУ НА АКЦИИ

Украинские страховые компании по предложению Объединения страховых организаций Ассоциации «Украина» создают одно из самых крупных в республике Акционерное перестраховочное общество «Обрій».

Учредители: 12 юридических лиц из числа страховых компаний и банковских учреждений.

Размер уставного фонда: 1 миллиард карбованцев.

Номинальная стоимость акции: 1 миллион карбованцев.

Количество акций: 1 тысяча штук.

Гарантированные доходы акционеров: **не менее 70 процентов годовых.**

Завершение подписки: 10 марта 1993 года.

Если вы желаете стать участником Акционерного перестраховочного общества «Обрій», вам необходимо внести на расчетный счет Объединения страховых организаций Ассоциации «Украина» № 429202 в Ленинском отделении ПРОМИНВЕСТБАНКА г. Днепропетровска, МФО 305329 не менее 30 процентов стоимости приобретаемых вами акций.

Заинтересованность в создании такой структуры уже проявил ряд крупнейших предприятий Днепропетровска, Кривого Рога, Днепродзержинска, Павлограда, других городов, в том числе — и за пределами области, в частности, Киева, Шостки, Чернигова.

Рады будем видеть представителей промышленно-производственных, коммерческих и финансово-кредитных структур в составе будущего Акционерного перестраховочного общества «Обрій».

Ждем вас!

Наш адрес: 320002 г. Днепропетровск, ул. Баумана, 2.

Телефоны: (0562) 41-82-65, 41-87-86.

FINCO

Финансовая компания «Финко»

(Российская Федерация, Москва)

оказывает помощь украинским фирмам и предприятиям в быстром переводе платежей из Украины в Россию за пять банковских дней по договорному курсу.

Минимальная сумма 1 000 000 карбованцев.

Телефон представителя в Киеве:

(044) 432-84-83

Holland House

"Голландский дом" признанный дилер в области торговли одежды "second hand". Мы продаем поношенную одежду хорошего качества из Западной Европы. Стоящий товар, который можно себе позволить.

Бизнес-шанс: одежда "second hand"

Цена - 750 американских долларов за тонну со склада.

Одна тонна это около 2000 единиц одежды.

Минимальная партия 8 тонн.

Обращаться по адресу:

Holland House, Herengracht 158, 1016 BN Amsterdam, Holland.

Telex: 11598 tsc nl Fax: (31-20) 6389249

Просим писать на английском или немецком языках.

«МАСТАК—ЮГ»:

ДО УВАГИ КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ, ВІДДІЛІВ ПОСТАЧАННЯ, ЗБУТУ, АСУ

Спільне мале підприємство «МАСТАК — ЮГ» пропонує абонентні місця комерційної телеінформаційної мережі СИТЕК. Вартість абонентного місця включає реєстраційну та абонентну плати, за необхідності здійснюється поставка технічних і програмних засобів, які дозволяють працювати в СИТЕК, та їх установлення «під ключ» з одноденним навчанням. Придбавши абонентне місце, ви одержуєте доступ до інформаційних, комерційних та комунікаційних послуг мережі. Серед них:

— можливість пошуку партнерів та укладення угод без посередників;
— одержання інформації з провідних бірж СНД напередодні торгів;
— доступ до комерційних банків даних;
— електронна дошка оголошень;
— одержання електронних видань;
— поширення антивірусних програм;
— послуги сітьового розрахункового центру з криптозахистом інформації та сервісом електронного підпису;
— електронна пошта по території СНД і за кордон;
— вхід у мережі пакетної комутації.

Крім того, абонентне місце СИТЕК — один із способів вкладення коштів. Ціна абонентного місця постійно зростає. За необхідності ви можете продати його, причому реєстраційна та абонентна плати зберігаються.

Якщо вас зацікавили наші пропозиції, пишіть нам за адресою: 334512, Керч — 12, а/с 20. СМП «МАСТАК — ЮГ».

Дзвоніть по телефонах: (06561) 1-18-32, 1-08-57, 1-08-64.

СТАХАНОВСЬКИЙ ЗАВОД МЕТАЛОВИРОБІВ

Виготовить штампи будь-якої складності вагою до 100 кг, прес-форми і пристрої.

Звертатися на адресу: 349703, м. Стаханов Луганської обл., вул. Широка, 5.

Телефони: 3-99-34-94, дод. 2-68.

ПРОИЗВОДСТВЕННО-КОММЕРЧЕСКАЯ ФИРМА «3 КОМ»

предлагает тефлоновое покрытие трущихся частей карбюраторных и дизельных двигателей ROLL'S производства AUTO MOBIL (Венгрия) по лицензии MIKROTEKNIK (Швеция) ROLL'S — это:

— новая шведская технология, не требующая разборки двигателя,

— увеличение мощности двигателя и уменьшение расхода бензина на 10%,

— уменьшение шума работы двигателя на 3 Дб,

— 150000 км пробега практически без износа двигателя.

Оптовым покупателям предоставляется скидка, сертификат качества и рекламный видеоролик.

Телефон (044) 227-54-27.

КОМИНЦЕНТР–СЕРВИС

* ПРЕССЫ *
* РЕЗИНО-ТЕХНИЧЕСКИЕ ИЗДЕЛИЯ *
* СЕРВИС ОБОРУДОВАНИЯ *
* ПРОЕКТИРОВАНИЕ *
* КОММЕРЦИЯ *
* МАРКЕТИНГ *
* РЕКЛАМА *

ДЕЛОВИТО И ПРОФЕССИОНАЛЬНО

320070, Украина, Днепропетровск,
Ул. Челюскина 12, а/я 1505.
Тел. (0562) 78-11-68, 44-24-88, 27-15-15.
Факс (0562) 44-58-77, 27-15-96

Історія

Від Карпат до Сибіру

Як поширювалася пісня «Ще не вмерла Україна»

Тепер, уже відомо, що першим виданням, яке побачило світ на Вкраїні після повалення царської влади, були ноти пісні «Ще не вмерла Україна». Так, саме ноти. Адже текст пісні — власне, вірш Павла Чубинського — набув серед українців широкого розголосу ще за кілька років до початку важкої боротьби за незалежність і державність України, «проскочивши» через рогатки цензури в упорядкованій Олексою Коваленком антології «Українська муза». А ось музичний супровід Михайла Вербицького на Подніпрянщині доти ніколи не надавався до друку.

Знаємо й тираж отого видання нот: спочатку було видруковано 3 тисячі примірників, а відтак — ще 20 тисяч. Однак ніхто не може з цілковитою впевненістю сказати, що бодай хоч один примірник його зберігся у сховищах бібліотек України.

Свого часу пісню заборонило російське самодержавство. Її нещадно знищували білогвардійці. Звернімося хоча б до списку видань, конфіскованих у київській книгарні «Книгоспілки» і спалених агентами денікінської Добровольчої армії. До того самого, який на початку 1920 року опублікував видатний літературознавець Сергій Єфремов. Звідти довідуємося, що восени 1919 року денікінцями у вогонь було кинуто 60 примірників збірки «Ще не вмерла Україна», яку 1917 року випустила Українська спілка видавнича, подавши у ній 27 творів. У тому числі й той, що належав Павлові Чубинському та Михайлові Вербицькому.

Однак такої лютої ненависті, якою палали до неї більшовики, пісня не знала ніколи. За прикладами, як мовиться, далеко не ходити: спробуйте-но віднайти згадку про неї у восьмитомній «Історії української літератури» (1967—1971 роки), або, скажімо, в «Історії української дожовтневої музики» (1969 рік). Ім'я Павла Чубинського не потрапило і до п'ятитомного бібліографічного видання словника «Українські письменники» (1960—1965 роки), хоч його внесок до розвою української поезії ніким не заперечувався. А в посібнику «Українські літературні альманахи і збірники XIX — початку XX ст.», складеному І. Бойком (1967 рік), маємо просто-таки анекдотичну ситуацію. В характеристиці згаданого вже альманаху «Українська муза» вірш «Ще не вмерла Україна» називається, а в покажчику імен авторів та назв творів годі його шукати. Що й казати, не допильнував цензор, який старанно викреслював звідусіль ім'я не тільки Павла Чубинського, а й, скажімо, Грицька Чупринки, який тієї ж таки пори, коли на повен голос залунало «Ще не вмерла Україна», разом з композитором Кирилом Стеценком написав гімн «Слава Вкраїні» і випустив у київському видавництві «Криниця».

То був цікавий твір, але не йому судилося стати речником суспільних настроїв і пожадань багатомільйонного українського народу. Цю роль історія відвела пісні Павла Чубинського і Михайла Вербицького. Її текст бачимо у збірці «Українські пісні волі», що вийшла 1917 року у Вінниці. Тоді ж її було включено до збірки «Вільне слово», виданої у Могилеві-Подільському, до «Пісень вільної України», що побачили світ у Сквирі, та до «Пісень волі», випущених у Києві двома виданнями, загальний тираж яких сягнув 30 тисяч примірників.

Певна річ, від деяких з цих видань залишилися тільки поодинокі примірники, а інші книжечки геть щезли — про них нагадують лише короткі оповістки та відгуки у пресі 1917—1918 років. Один з оглядачів української друкованої продукції періоду громадянської війни на Вкраїні визначив зокрема: «Певне місце в низці видань... займають збірнички революційних пісень, гімнів та віршів, що при старому ладі в друку з'явитися не могли... Всі ці збірнички насамперед містять: «Заповіт», «Ще не вмерла Україна», «Ми — гайдамаки», «Шалійте...» і тому подібні пісні».

І якщо сьогодні неймовірно важко виявити видання з піснею «Ще не вмерла Україна», здійснені безпосередньо на Вкраїні, то ті, що з'явилися 1917 року поза її межами, не знайти й поготів. А вони були. Приміром, кубанська «Просвіта» видала в Катеринодарі збірник «Пісні», до якого увійшло вісім творів: «Ще не вмерла Україна», «Розвивайся ти, високий дубе», «Гей, ізгадаймо», «Ми — гайдамаки», «Шалійте...», «Б'ють литаври гучні», «Гей, українські діти ідуть» та «Багато пожерла нас грізна тюрма».

Великий інтерес становить збірочка патріотичних і революційних пісень «Ще не вмерла Україна», видана 1917 року Омською українською вільною громадою. Вийшла вона до першого з'їзду представників українських організацій, що відбувся в Омську й заснував Головну Українську раду на Сибіру та заклав видавництво при ній, на обов'язку якого було постачати підручники для українських початкових шкіл, агітаційну літературу, популярні книжки з історії та географії України, твори українського красного письменства.

Про практичну діяльність ради та її видавництва поки що відомо надто мало. Сповіщалося, що «виконавчому комітетові доручено прохати українських письменників, щоб вони дали згоду передрукувати їх твори, які виконавчий комітет признає бажаним розповсюджувати поміж українською людністю Сибіру», що «видавнича секція Головної Української ради на Сибіру... випускає з друку книжку «Перший з'їзд представників українських організацій на Сибіру. 30 липня — 6 серпня 1917 року. (Протоколи та інші матеріали з'їзду)», що в Омську «має розпочатися видання тижневика «Українець на Сибіру», який «обслуговуватиме українців-переселенців». Та чи були втілені в життя ці благородні наміри?

Омська українська вільна громада склалася навесні 1917 року. Вона мала свій статут, який вийшов окремою брошурою на шістнадцяти сторінках і дістався Києва наприкінці того самого 1917 року разом зі збіркою пісень «Ще не вмерла Україна». В короткому відгуку на неї невідомий автор писав: «Акуратно й чепурно видано цей збірничок... В збірочці уміщено: «Заповіт», «Ще не вмерла Україна», «Не пора», «Гей, вкраїнці», «Шаліте...», «Ви хотіли б спинить», «Стяг», «Гей, згадайте», «Для усіх чужих народів», «Ми не кинемо зброї», «Марсельєза», «Варшав'янка», «Землі й волі», «Українка», запорозький, гайдамацький, сокільський, січовий та жалобний марші».

Без сумніву, збірка розійшлася по всьому Сибіру й Далекому Сході, сказавши серцю кожного одірваного від рідної праматері українця те, що «ще не вмерла Україна», що вона змагається за волю й державність і звертається до всіх своїх дітей на білому світі із закликом підтримати її. Цілком можливо, що книжечка зберіглась у когось із сибірських книголюбів. Пошуки її тривають.

Музика пісні «Ще не вмерла Україна» нині стала Державним гімном України. А це, як на мене, спонукає наполегливо вивчити побутування пісні серед українського народу, зібрати всі можливі видання її, відтворити раритети факсимільним друком, аби не зникли вони у плині часу, дійшли і до наших правнуків.

Григорій ЗЛЕНКО,
письменник.
Одеса.

Репліка

Чому в пана Юрченка рука не пухне

Завідуючий «чорнобильським відділом» Мінської райдержадміністрації пан Микола Машовець вкотре повернувся з департаменту медичного та соціального захисту населення Києва з порожньою торбою. У коридорі біля його кабінету клекотало, наче в казані. Це кипіли «радіоактивні» пристрасті «чорнобильців».

— Не підписані! Не підписані! — пробиваючись до свого кабінету, кидав слова у киплячий казан, наче дрова у вогонь, пан Микола.

Двері зачинилися. У коридорі ще довго булькало, нарешті, пара вийшла. Хтось капітулянтськи зауважив:

— Кажуть, що в пана Юрченка права рука спухла.

— Хай лівою навчиться, — тут же одержав одкоша капітулянт. — Он Буш усі документи лівою підписував.

Пан Володимир Юрченко і є той голова департаменту, який уповноважений підписувати посвідчення «чорнобильцям». Тільки з Мінського району (а тут проживає понад 10 тисяч потерпілих) на минулу п'ятницю у департаменті «засолили» 500 (!) не підписаних посвідчень. Перевірених, з наклеєними фотокартками, оформлених за усіма законами і параграфами цієї акції, немає тільки підпису пана голови або його заступника. Чи в обох руки попухли?

Можна зрозуміти цих людей, яким і так довелося натерпітися, не раз принижуватися, по кілька днів кидати роботу, збираючи документи на підтвердження своєї участі в ліквідації аварії та простоюючи довжелезні черги на комісію в тій же таки Мінській райдержадміністрації, де навіть поламаного стільця немає, щоб присісти.

Куратор району з цього питання пані Аліна Четверткова така зайнята, така зайнята, з-за стола голови не підводить. Щоб потрапити до неї на прийом у відведений день, треба записатися принаймні за тиждень — без запису не сунься.

У коридорі на мить булькати зовсім перестало. Хтось вигукнув:

— Чекайте, хай ще цей громадянин вийде, у нього перша категорія.

Громадянин вийшов з кабінету, його підтримувала дружина.

— Видали посвідчення? — оточили пару «чорнобильці».

— Дулю з маком, — скипіла жінка інваліда, не знаючи, на кому зігнати злість і образу. — Бланки ще не прийшли.

«Бланки», тобто посвідчення для ліквідаторів першої категорії, мають свій колір, їх взагалі не вистачає. Але чому така колотнеча, чому такий поспіх, чому і серед цього людського болю стільки бруду? Хіба мало його щодня на вулиці? А тому, що найсмачнішу фігуру з трьох пальців з маком, а може, і з більш достойною приправою підніс ліквідаторам рідний Мінчорнобиль, оголосивши по телебаченню і радіо та опублікувавши в пресі повідомлення, що старі посвідчення дійсні до 28 лютого. Хто встиг обміняти, той має, хто не встиг, хай оближеться. Яке діло міністерським чинушам до того, що завтра такий же чинуша з якогось ЖЕКу з усмішкою на устах викреслить зі списків ліквідаторів ще якогось одного «чорнобильця», котрий не обміняв посвідчення.

З усмішкою на устах і з чобітьми в душу...

У міністерстві схаменулися: з оголошенням ляпнули. Для «сумнівних ліквідаторів» комісія працюватиме ще цілий рік. А для несумнівних? Для тих, хто має повне право на такий статус? Ті хай колотяться в коридорах райдержадміністрацій, де їм скажуть: не панікуйте.

Кажуть, щоб у пана Юрченка справді не спухла рука, йому виготовляють факсиміле. Бо підписати тисячі посвідчень — це вам не вареники з макітри молотити. Хоча і в першому, і в другому випадках страждає права рука. Бідна рука.

Анатолій КАРАСЬ.

Телебачення

П'ЯТНИЦЯ

5 березня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Менора.
8.50 Зірки українського балету. С. Бондур.
9.30 Молодіжна студія «Гарт».
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Фізика. Магнітні властивості речовини.
11.05 Муз. фільм «Композитор Геннадій Гладков».
12.00 УТН.
12.10 Багатосерійний худ. телефільм «Бодетаун». 72 серія.
16.00 УТН.
16.10 Для маленької компанії. Мистецька програма для дітей.
17.10 «Довга дорога до Галича». Відеофільм.
18.25 Сад, город.
18.40 «Мій синій птах». Пісні українських авторів у виконанні Н. Дар.
19.00 УТН.
19.20 Урядовий вісник.
19.50 Акорди. Сонети Д. Павличка.
20.15 Грає група «Ер-джаз».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.35 Літературно - мистецька студія «Основа». «Архіви... Люди... Долі...». Т. Шевченко. «І мертвим, і живим...».
22.20 Арт-майдан. 1. В. Шаруєв. Лауреат конкурсу виконавців. 2. «Тризубий Стас». 3. Дж. Россіні. «Урочиста меса». 4. В. Жадько — переможниця конкурсу симф. диригентів у Санкт-Петербурзі. 5. Нова колекція.
23.50 Концерт єврейської народної пісні.
0.05 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Фільм — дітям. «Бабуся для всіх».
9.25 С. Рахманінов. Рапсодія на тему Паганіні.
10.00 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Америка з М. Тарат[illegible]
11.50 Т. Уїльямс. «Тату[illegible] троянда». Фільм-вист[illegible] МХАТу ім. Горького.
13.50 «Хлопчик і жабенятко».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.10 «Аліса в Задзеркаллі». Мультфільм. 4 серія.
15.20 Фільм — дітям. «Бабуся для всіх».
16.25 Російські меценати.
16.30 Справа.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Євразія: міфи і реальність».
17.45 Людина і закон.
18.15 Америка з М. Таратутою.
18.45 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Людина тижня.
20.55 Прем'єра худ. телефільму «Грішний ангел».
«ВІД» представляє:
22.30 «Політбюро».
23.00 Новини.
23.20 Музобоз.
0.00 Автошоу.
0.15 Майданчик обозу. «Мамо, я тебе люблю».
1.15 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Тихий дім.
8.50 Дозвілля. ТБ-ательє.
9.05 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи».
9.35 Танцювальний марафон.
10.20 Біла ворона.
11.05 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 140 серія.
11.55 Пілігрим.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.25 Там-там-новини.
15.40 ТрансРосефір. Про конверсію з надією.
16.10 Програма «Ключ». «Сталін. До 40-річчя смерті вождя».
16.40 Бесіди в «Метрополі».
17.00 «Засланий на планету Земля». Худ. фільм. 1 серія.
17.50 «Вже сурми заграли».
18.00 На сьомій сесії Верховної Ради України.
18.45 Київська панорама.
19.05 На сьомій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

15.00 Мультфільми.
15.15 Худ. фільм «Зимовий вечір у Гаграх».
16.55 Відеомузика.
17.15 «Нам дорога лише мить упізнань». В. Зайцев.
19.20 Мультфільм.
19.30 Худ. фільм «Подвиг розвідника».
21.05 Відеомузика.
21.20 Худ. фільм «Ім'я троянди».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж 814907

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311041.